

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

14.06.2016 № 547

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 липня 2016 р.
за № 918/29048

Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій

Відповідно до статей 7, 8 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг", Податкового кодексу України, Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375, Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236, та з метою удосконалення порядку реєстрації реєстраторів розрахункових операцій, книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити такі, що додаються:

[Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари \(послуги\);](#)

Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти;

Порядок реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій;

Порядок опломбування реєстраторів розрахункових операцій.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства доходів і зборів від 28 серпня 2013 року № 417 "Про затвердження нормативно-правових актів щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 вересня 2013 року за № 1616/24148.

3. Установити, що:

вимоги до форми і змісту книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок у частині відображення інших податків (зборів), крім податку на додану вартість, не поширюються на здійснення у них записів про рух готівки та про суми розрахунків на підставі розрахункових документів, що друкуються реєстраторами розрахункових операцій, версії внутрішнього програмного забезпечення яких включені до Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій, до набрання чинності цим наказом;

до створення реєстру центрів сервісного обслуговування суб'єкт господарювання до заяви про реєстрацію (перереєстрацію) реєстратора розрахункових операцій разом із копією договору суб'єкта господарювання з центром сервісного обслуговування про технічне обслуговування та ремонт такого реєстратора розрахункових операцій подає до контролюючого органу також копію договору (або іншого документа), яким підтверджується право, надане виробником (постачальником) реєстратора розрахункових операцій центру сервісного обслуговування на проведення технічного обслуговування і ремонту відповідної моделі (модифікації) реєстратора розрахункових операцій.

4. Департаменту податкової, митної політики та методології бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України (Романюк Ю.П.) в установленому порядку забезпечити: подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України; оприлюднення цього наказу.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра фінансів - керівника апарату Капінуса Є.В. та Голову Державної фіскальної служби України Насірова Р.М.

Міністр	О. Данилюк
----------------	-------------------

	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства фінансів України 14.06.2016 № 547
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 липня 2016 р. за № 918/29048

ПОРЯДОК

реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги)

I. Загальні положення

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" (далі - Закон), Податкового кодексу України, Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375, Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236.

Цей Порядок поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які використовують реєстратори розрахункових операцій (далі - РРО) для здійснення розрахункових операцій в готівковій та/або безготівковій формі.

Дія цього Порядку не поширюється на РРО, що застосовуються для реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

2. Цим Порядком визначаються форми:

заяви про реєстрацію РРО;

реєстраційного посвідчення;

довідки про резервування фіскального номера РРО;

заяви про скасування реєстрації РРО;

рішення про скасування реєстрації РРО;

довідки про скасування реєстрації РРО.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

автомат з продажу товарів (послуг) - РРО, який в автоматичному режимі здійснює видачу (надання) за готівкові кошти або із застосуванням платіжних карток, жетонів тощо товарів (послуг), забезпечує відповідний облік їх кількості та вартості і створює контрольну стрічку в електронній формі;

адреса господарської одиниці - адреса, зазначена в документі на право власності або користування господарською одиницею, договорі оренди;

введення в експлуатацію - роботи з технічного обслуговування РРО, пов'язані з підготовкою його до експлуатації (вхідний контроль, регулювання, усунення виявлених несправностей) відповідно до експлуатаційних документів виробника або постачальника (далі - експлуатаційні документи), а також введення обов'язкових реквізитів чека, фіскального номера користувача, персоналізації РРО та переведення РРО у фіскальний режим роботи;

виробник - суб'єкт господарювання, який виробляє РРО і є власником конструкторсько-технологічної та програмної документації або відповідної ліцензії на їх виготовлення;

гарантійний ремонт - ремонт належним чином введеного в експлуатацію РРО, що перебуває на технічному обслуговуванні в центрі сервісного обслуговування і вийшов з ладу в період гарантійного строку експлуатації не з вини користувача;

гарантійний строк - строк, протягом якого виробник (продавець, виконавець або будь-яка третя особа) бере на себе зобов'язання щодо здійснення безоплатного ремонту або заміни відповідної продукції у зв'язку з введенням її в обіг;

господарська одиниця - стаціонарний або пересувний об'єкт, у тому числі транспортний засіб, де реалізуються товари чи надаються послуги та здійснюються розрахункові операції;

Державний реєстр реєстраторів розрахункових операцій (далі - Державний реєстр РРО) - перелік моделей РРО та їх модифікацій, які мають підтвердження відповідності вимогам діючих державних технічних регламентів та стандартів згідно із Законом України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності", а також відповідають вимогам нормативних актів України і такі РРО дозволені для застосування у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг;

електронне повідомлення - інформація, надана споживачу через телекомунікаційні мережі, яка може бути в будь-який спосіб відтворена або збережена споживачем в електронному вигляді;

засіб контролю - спеціальна номерна пломба у вигляді прямокутника розміром 79 x 24 мм з фігурною вирубкою на краях, розділеного лінією перфорації на дві частини. Засіб контролю складається з трьох шарів: клейовий шар, папір, фольга гарячого тиснення;

зміна - період роботи РРО від реєстрації першої розрахункової операції після виконання Z-звіту до виконання наступного Z-звіту за період роботи одного касира;

контрольна стрічка - копії розрахункових документів, послідовно сформованих РРО, що надруковані або створені в електронній формі таким РРО, а також копії фіскальних звітних чеків у разі створення контрольної стрічки в електронній формі;

місце проживання фізичної особи - житловий будинок, квартира, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо), у відповідному населеному пункті, в якому фізична особа проживає постійно, переважно або тимчасово;

місцезнаходження юридичної особи - фактичне місце ведення діяльності чи розташування офіса, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (де переважно знаходиться керівництво та здійснення управління й обліку);

модем - окремих або у складі РРО пристрій, призначений для передачі копій сформованих РРО розрахункових документів і фіскальних звітних чеків в електронній формі дротовими або бездротовими каналами зв'язку, до складу якого входить пам'ять для тимчасового зберігання цих копій;

назва господарської одиниці - назва, зазначена в документі на право власності або користування господарською одиницею, договорі оренди;

нефіскальний режим роботи - режим роботи РРО, в якому не забезпечується безумовне виконання ним фіскальних функцій;

оперативна пам'ять - запам'ятовувальний пристрій у складі фіскального блока РРО, де зберігаються поточні дані, обчислені або занесені за допомогою програмного забезпечення цього РРО;

персоналізація РРО - процедура, під час якої на підставі даних щодо індивідуального податкового номера платника податку на додану вартість або податкового номера (якщо суб'єкт господарювання не зареєстрований платником податку на додану вартість), фіскального номера РРО, заводського номера РРО, ідентифікаційного номера РРО або ідентифікаційного номера модема (у разі застосування зовнішнього модема) та ідентифікаційного номера спеціалізованого пристрою, призначеного для реалізації функцій захисту інформації від модифікації та перегляду (далі - модуль безпеки SAM), відбувається ідентифікація РРО в системі обліку даних РРО Державної фіскальної служби України (далі - ДФС);

післягарантійний ремонт - ремонт належним чином введеного в експлуатацію РРО, що перебуває на технічному обслуговуванні в центрі сервісного обслуговування і вийшов з ладу після закінчення гарантійного строку експлуатації;

постачальник - суб'єкт господарювання, який є виробником або за договором з виробником організовує продаж, передачу в оренду, лізинг, технічне обслуговування і ремонт РРО;

реєстратор розрахункових операцій (РРО) - пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з приймання готівки для подальшого переказу. До РРО відносяться: електронний контрольно-касовий апарат, електронний контрольно-касовий реєстратор, вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор, комп'ютерно-касова система, електронний таксометр, автомат з продажу товарів (послуг) тощо;

розрахунковий документ - документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо), що підтверджує факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, отримання (повернення) коштів, купівлі-продажу іноземної валюти, надрукований у випадках, передбачених Законом, і зареєстрований у встановленому порядку РРО або заповнений вручну;

строк первинної реєстрації моделі РРО - граничний строк, до закінчення якого дозволяється реєструвати в контролюючих органах конкретні моделі РРО, що раніше не були зареєстровані, який визначається згідно зі строком дії сертифіката відповідності моделі з конкретною версією внутрішнього програмного забезпечення;

строк служби - строк, протягом якого виробник (постачальник) гарантує працездатність РРО, у тому числі комплектувальних виробів та його складових частин, збереження інформації у фіскальній пам'яті за умови дотримання користувачем вимог експлуатаційних документів;

технічне обслуговування - комплекс робіт, передбачених експлуатаційними документами, які виконуються з метою підтримки працездатності РРО;

фіскалізація - перехід від нефіскального до фіскального режиму роботи РРО;

фіскальна пам'ять - запам'ятовувальний пристрій у складі РРО, призначений для одноразового занесення, зберігання і багаторазового зчитування підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, яку неможливо змінити або знищити без пошкодження самого пристрою;

фіскальна функція - здатність РРО забезпечувати одноразове занесення, довготермінове зберігання у фіскальній пам'яті, багаторазове зчитування і неможливість зміни підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, виконаних у готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо), або про обсяг операцій з купівлі-продажу іноземної валюти;

фіскальний блок - невід'ємна складова частина РРО, за допомогою якої забезпечуються реєстрація обороту, визначення розміру податків та зборів, встановлених чинним законодавством, керування механізмом друкування чеків і звітів, виведення інформації на індикатори цього РРО;

фіскальний звітний чек - документ встановленої форми, надрукований РРО, що містить дані денного звіту, під час друкування якого інформація про обсяг виконаних розрахункових операцій заноситься до фіскальної пам'яті;

фіскальний режим роботи - режим роботи опломбованого належним чином РРО, який забезпечує безумовне виконання ним фіскальних функцій;

центр сервісного обслуговування (далі - ЦСО) - суб'єкт господарювання, який за договором з постачальником надає послуги з введення в експлуатацію, технічного обслуговування, гарантійного, післягарантійного ремонту РРО;

X-звіт - денний звіт без обнулення інформації в оперативній пам'яті;

Z-звіт - денний звіт з обнуленням інформації в оперативній пам'яті та занесенням її до фіскальної пам'яті РРО.

Інші терміни, що вживаються в цьому Порядку, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України.

II. Порядок реєстрації РРО

1. Формування та застосування фіскального номера РРО

1. При реєстрації в контролюючих органах РРО присвоюється фіскальний номер.

2. Фіскальний номер РРО становить 10-розрядний числовий порядковий номер реєстраційного запису в автоматизованій інформаційній системі реєстрації РРО ДФС (далі - інформаційна система ДФС), алгоритм формування якого встановлює ДФС.

3. Фіскальний номер РРО автоматично формується в інформаційній системі ДФС при резервуванні фіскального номера, є єдиним для всього інформаційного простору України, не змінюється при перереєстрації і зберігається до дати скасування його реєстрації.

Після скасування реєстрації РРО фіскальний номер закривається та надалі не використовується.

4. Під час фіскалізації до фіскальної пам'яті РРО заносяться фіскальний номер РРО та дата внесення фіскального номера до фіскальної пам'яті РРО.

5. Фіскалізація проводиться один раз за весь період експлуатації РРО суб'єктом господарювання. При цьому РРО повинен унеможливити подальший вихід з фіскального режиму роботи.

6. Фіскальний номер РРО зазначається у всіх розрахункових документах, чеках усіх звітів, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

2. Реєстрація та введення в експлуатацію РРО

1. Суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг та відповідно до вимог законодавства повинні застосовувати РРО, зобов'язані зареєструвати РРО відповідно до положень цього Порядку, виконати його персоналізацію, опломбувати та перевести у фіскальний режим роботи.

2. Реєстрації в контролюючому органі підлягають РРО, модифікації яких включені до Державного реєстру РРО, з урахуванням сфер їх застосування та за умови, що строк служби, установлений у технічній документації на РРО, не вичерпався, а також з урахуванням строків первинної реєстрації, установлених Державним реєстром РРО.

3. Реєстрація РРО здійснюється в контролюючому органі за основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків.

Суб'єкт господарювання, який є платником податку на прибуток, може реєструвати РРО за місцезнаходженням своїх відокремлених підрозділів, які розташовані на території іншої, ніж такий суб'єкт, територіальної громади.

Національні оператори можуть реєструвати РРО за місцезнаходженням своїх відокремлених підрозділів або господарських одиниць, де будуть використовуватися РРО:

Українське державне підприємство поштового зв'язку "Укрпошта" - за місцезнаходженням відділень;

Публічне акціонерне товариство "Укртелеком" - за місцезнаходженням центрів та цехів телекомунікаційних послуг;

Державне підприємство спеціального зв'язку - за місцезнаходженням вузлів та пунктів спеціального зв'язку;

Публічне акціонерне товариство "Українська залізниця" - за місцезнаходженням станцій, підрозділів локомотивного, вагонного, колійного, вантажного, пасажирського та інших господарств, необхідних для забезпечення роботи залізничного транспорту.

РРО за місцезнаходженням відокремлених підрозділів та господарських одиниць юридичної особи реєструються за кодом ЄДРПОУ юридичної особи.

4. Для реєстрації РРО суб'єкт господарювання подає до контролюючого органу: заяву про реєстрацію РРО за формою № 1-РРО ([додаток 1](#)) (далі - реєстраційна заява); копію документа, що підтверджує факт купівлі або безоплатного отримання РРО у власність, іншого документа, що підтверджує право власності або користування РРО;

копію документа на право власності або іншого документа, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися РРО;

копію паспорта (формуляра) РРО та копію паспорта модема (у разі застосування зовнішнього модема);

копію договору суб'єкта господарювання з ЦСО про технічне обслуговування та ремонт РРО.

Уповноважена особа суб'єкта господарювання може зареєструвати РРО за наявності документа, що посвідчує таку особу, та належним чином оформленої довіреності на проведення реєстрації РРО.

5. Реєстраційна заява має бути підписана керівником суб'єкта господарювання або фізичною особою - підприємцем із зазначенням дати подання. Усі розділи реєстраційної заяви підлягають обов'язковому заповненню.

Копії документів засвідчуються підписом керівника суб'єкта господарювання або особистим підписом фізичної особи - підприємця.

6. У разі подання реєстраційної заяви в паперовому вигляді суб'єктом господарювання пред'являються оригінали відповідних документів.

При поданні реєстраційної заяви в електронному вигляді оригінали таких документів пред'являються контролюючому органу разом із довідкою ЦСО про опломбування РРО та актом введення в експлуатацію.

Оригінали документів, крім реєстраційної заяви, повертаються суб'єкту господарювання, копії залишаються в контролюючому органі.

7. Суб'єкти господарювання, включені до системи подання податкових документів в електронному вигляді, можуть подавати реєстраційні заяви в електронній формі засобами телекомунікаційного зв'язку з дотримання вимог Законів України "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронний цифровий підпис".

Порядок та строки розгляду контролюючим органом реєстраційних заяв, поданих в електронному вигляді, є такими самими, як і для реєстраційних заяв, поданих у паперовому вигляді.

До заяви про реєстрацію РРО додаються скановані копії документів, визначених пунктом 4 цієї глави.

У разі подання заяви в електронному вигляді суб'єкт господарювання може отримати довідку про резервування фіскального номера РРО та копію реєстраційного посвідчення засобами телекомунікаційного зв'язку на адресу своєї електронної пошти. Для цього в реєстраційній заяві суб'єкт господарювання зазначає спосіб отримання таких документів (в електронному вигляді на електронну пошту, адресу якої зазначено в заяві, або безпосередньо в контролюючому органі).

8. Протягом двох робочих днів після отримання документів, визначених у пункті 4 цієї глави, контролюючий орган відмовляє в реєстрації РРО, якщо:

- РРО вже зареєстрований;
- модель (модифікацію) РРО не включено або виключено з Державного реєстру РРО;
- РРО не відповідає сфері застосування, зазначеній в реєстраційній заяві;
- ЦСО не має права на технічне обслуговування та ремонт РРО у зв'язку з відсутністю договору з виробником (постачальником) такого РРО;
- документи подано не в повному обсязі;
- в контролюючому органі наявні відомості про анулювання ліцензії на право здійснення відповідної господарської діяльності;
- відсутній документ на право власності або інший документ, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися РРО;
- суб'єкта господарювання не включено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;
- суб'єкт господарювання не перебуває на обліку в контролюючому органі, до якого подано документи на реєстрацію РРО;
- суб'єкт господарювання або його відокремлені підрозділи не перебувають на обліку в контролюючому органі за адресою господарської одиниці, де буде використовуватися РРО.

9. За наявності підстав для відмови в проведенні реєстрації РРО контролюючий орган не пізніше двох робочих днів з дати надходження документів для проведення реєстрації РРО надає або надсилає (поштовим відправленням або на електронну пошту) суб'єкту господарювання повідомлення про відмову у проведенні реєстрації РРО із зазначенням підстав для такої відмови.

10. У разі відсутності підстав для відмови в реєстрації РРО посадова особа контролюючого органу не пізніше двох робочих днів з дня надходження документів приймає рішення про можливість реєстрації РРО, формує та резервує фіскальний номер РРО в

інформаційній системі ДФС та видає суб'єкту господарювання довідку про резервування фіскального номера РРО за формою № 2-РРО ([додаток 2](#)) (далі - довідка про резервування фіскального номера).

Довідка про резервування фіскального номера дійсна протягом п'яти робочих днів з дати її видачі або надсилання на адресу електронної пошти суб'єкта господарювання.

11. Датою резервування фіскального номера РРО, яка зазначається в довідці про резервування фіскального номера, є дата, що відповідає даті формування фіскального номера РРО в інформаційній системі ДФС.

12. Контролюючим органом довідка про резервування фіскального номера може бути надіслана в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку на електронну адресу ЦСО, зазначену в реєстраційній заяві, у разі включення такого ЦСО до системи подання податкових документів в електронному вигляді.

13. Протягом п'яти робочих днів з дати видачі або надсилання на адресу електронної пошти довідки про резервування фіскального номера суб'єкт господарювання повинен забезпечити переведення РРО у фіскальний режим роботи (внесення фіскального номера до фіскальної пам'яті РРО, персоналізація та опломбування РРО в ЦСО).

14. Для завершення процедури реєстрації РРО суб'єкт господарювання до закінчення терміну дії довідки про резервування фіскального номера надає до контролюючого органу копію довідки про опломбування РРО та акт введення в експлуатацію РРО. У разі ненадання або несвоєчасного надання зазначених документів довідка про резервування фіскального номера вважається недійсною, фіскальний номер скасовується датою резервування.

Після отримання належним чином оформлених документів посадова особа контролюючого органу не пізніше наступного робочого дня проводить реєстрацію РРО шляхом внесення даних до інформаційної системи ДФС та надає суб'єкту господарювання реєстраційне посвідчення РРО за формою № 3-РРО ([додаток 3](#)) (далі - реєстраційне посвідчення), що засвідчує реєстрацію РРО в контролюючому органі.

Датою реєстрації РРО, яка зазначається в реєстраційному посвідченні, є дата, що відповідає даті внесення даних до інформаційної системи ДФС.

15. Контролюючим органом за місцем реєстрації РРО до реєстраційного посвідчення вносяться записи щодо назви та адреси господарської одиниці, де використовується РРО, а також найменування контролюючого органу за адресою такої господарської одиниці та дати початку обліку РРО у цьому органі.

16. У реєстраційній заяві указується спосіб отримання реєстраційного посвідчення (поштою або безпосередньо в контролюючому органі).

Якщо суб'єктом господарювання обрано спосіб отримання реєстраційного посвідчення поштою, оплату вартості поштових послуг суб'єкт господарювання має здійснити до отримання реєстраційного посвідчення шляхом надання контролюючому органу поштових марок на суму, що відповідає вартості послуг поштового зв'язку з пересилання рекомендованого листа з повідомленням про вручення.

17. Документи, визначені цією главою, можуть бути подані та отримані відповідальною особою суб'єкта господарювання або суб'єктом господарювання - фізичною особою - підприємцем, а також через уповноважену особу за наявності документа, що посвідчує особу такого представника, та належним чином оформленої довіреності на проведення реєстрації РРО.

18. Якщо контролюючий орган або пошта не може вручити суб'єкту господарювання реєстраційне посвідчення через незнаходження посадових осіб суб'єкта господарювання, відмову прийняти таке реєстраційне посвідчення, відсутність за місцезнаходженням (місцем проживання) суб'єкта господарювання, контролюючий орган оформляє довідку, у якій зазначає причину неможливості вручення реєстраційного посвідчення. Така довідка разом з реєстраційним посвідченням зберігається в реєстраційній частині облікової справи суб'єкта господарювання. У цьому разі суб'єкт господарювання може отримати реєстраційне посвідчення в контролюючому органі до скасування реєстрації РРО згідно з цим Порядком.

19. Для інформування суб'єктів господарювання ДФС щодаки оприлюднює на своєму веб-сайті:

дані щодо фіскальних номерів РРО із зазначенням найменування суб'єкта господарювання (прізвища, імені, по батькові), дати реєстрації РРО, а також номера

останньої книги обліку розрахункових операцій (далі - книга ОРО), зареєстрованої на такий РРО, та дати її реєстрації;

дані щодо фіскальних номерів РРО, реєстрацію яких скасовано за заявою суб'єкта господарювання або з ініціативи контролюючого органу, із зазначенням найменування суб'єкта господарювання (прізвища, імені, по батькові), дати, причини та підстави для скасування реєстрації РРО.

Інформація оприлюднюється із зазначенням дати оприлюднення і дати оновлення інформації.

20. Реєстрація резервного РРО проводиться в такому самому порядку, як і реєстрація основного РРО.

При реєстрації резервного РРО у правому верхньому куті реєстраційного посвідчення робиться відмітка "Резервний", у першому рядку відповідної таблиці в реєстраційному посвідченні зазначаються назва та адреса господарської одиниці, де буде зберігатися резервний РРО, а в інших рядках - назви та адреси всіх господарських одиниць, де він може використовуватися. При цьому щодо кожної господарської одиниці надається копія документа на право власності або інший документ, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися резервний РРО.

21. Персоналізація РРО здійснюється для однозначного визначення РРО в системі обліку даних ДФС за допомогою системи унікальних номерів, до якої входять індивідуальний податковий номер платника податку на додану вартість або податковий номер (якщо суб'єкт господарювання не зареєстрований платником податку на додану вартість), фіскальний номер РРО, ідентифікаційний номер РРО або ідентифікаційний номер модема (у разі застосування зовнішнього модема), заводський номер РРО та ідентифікаційний номер модуля безпеки SAM, відповідно до Порядку передачі електронних копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків реєстраторів розрахункових операцій дротовими або бездротовими каналами зв'язку до органів державної податкової служби, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08 жовтня 2012 року № 1057, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17 жовтня 2012 року за № 1744/22056 (далі - Порядок передачі).

Персоналізація РРО виконується ЦСО:

у разі присвоєння або анулювання індивідуального податкового номера платника податку на додану вартість;

після присвоєння або зміни фіскального номера РРО, або ідентифікаційного номера модема (у разі застосування зовнішнього модема), або ідентифікаційного номера РРО, або ідентифікаційного номера модуля безпеки.

22. Інформація, що збирається, використовується та формується контролюючими органами у зв'язку з реєстрацією та обліком РРО, вноситься до інформаційних баз даних і використовується з урахуванням обмежень, передбачених для податкової інформації з обмеженим доступом.

3. Перереєстрація РРО

1. У разі перереєстрації з метою використання РРО в іншій господарській одиниці суб'єктом господарювання надаються:

реєстраційна заява з позначкою "Перереєстрація";

копія документа на право власності або документа, що дає право на розміщення господарської одиниці, де буде використовуватися РРО;

копія договору суб'єкта господарювання з ЦСО про технічне обслуговування та ремонт РРО;

реєстраційне посвідчення.

Після отримання належним чином оформлених документів у разі відсутності підстав для відмови посадова особа контролюючого органу не пізніше двох робочих днів з дня подання реєстраційної заяви проводить перереєстрацію РРО шляхом внесення змін до інформаційної системи ДФС та видає суб'єкту господарювання нове реєстраційне посвідчення.

2. У разі зміни даних щодо суб'єкта господарювання, які зазначаються в реєстраційному посвідченні (податковий номер або серія та номер паспорта для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та мають відмітку в паспорті, найменування (прізвище, ім'я, по батькові)),

або сфери застосування РРО, версії внутрішнього програмного забезпечення РРО, а також у разі встановлення розбіжностей чи помилок у записах реєстраційного посвідчення, втрати або непридатності його для використання суб'єкт господарювання протягом п'яти робочих днів, що настають за днем, коли виникли зміни або інші підстави для заміни реєстраційного посвідчення, подає до контролюючого органу за місцем реєстрації РРО:

реєстраційну заяву з позначкою "Перереєстрація" із зазначенням причини перереєстрації;

довідку про опломбування РРО (у разі внесення змін про місцезнаходження, які потребували переопломбування РРО);

реєстраційне посвідчення.

Після отримання документів у разі відсутності підстав для відмови посадова особа контролюючого органу не пізніше двох робочих днів з дня подання реєстраційної заяви проводить перереєстрацію РРО шляхом внесення змін до інформаційної системи ДФС та видає суб'єкту господарювання нове реєстраційне посвідчення.

3. При перереєстрації РРО довідка про опломбування РРО надається суб'єктом господарювання у разі, якщо зміна даних про суб'єкта господарювання, які зазначаються в реєстраційному посвідченні та відповідно відображаються у всіх розрахункових документах, чеках усіх звітів, потребує переопломбування РРО.

4. У разі зміни місцезнаходження або місця проживання, включення/невключення суб'єкта господарювання до Реєстру великих платників податків, реорганізації контролюючих органів чи з інших причин, унаслідок яких змінюється контролюючий орган, в якому суб'єкт господарювання обліковується як платник податків за основним місцем обліку, протягом двох робочих днів після переведення платника податків на обслуговування до контролюючого органу за новим місцем обліку засобами інформаційної системи ДФС здійснюється перереєстрація РРО до контролюючого органу за новим основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків.

Реєстраційне посвідчення, видане суб'єкту господарювання згідно з цим Порядком контролюючим органом за попереднім місцем обліку, залишається чинним до моменту виникнення змін у даних щодо суб'єкта господарювання, які зазначаються в реєстраційному посвідченні.

Документи щодо реєстрації/перереєстрації РРО, які знаходились в контролюючому органі за попереднім основним місцем обліку суб'єкта господарювання як платника податків, передаються разом з обліковою справою до контролюючого органу за новим основним місцем обліку такого платника податків.

4. Скасування реєстрації РРО

1. Реєстрація РРО діє до дати скасування реєстрації РРО, що відбувається у випадках, коли:

1) суб'єктом господарювання подано заяву про скасування реєстрації РРО за формою № 4-РРО ([додаток 4](#)) (далі - заява про скасування реєстрації);

2) вичерпано строк служби РРО, визначений у паспорті (формулярі) РРО;

3) закінчилися визначені законодавством строки експлуатації РРО;

4) РРО застосовується не за сферою застосування, визначеною Державним реєстром РРО;

5) виявлено невідповідність модифікації, конструкції та/або версії внутрішнього програмного забезпечення РРО, включених до Державного реєстру РРО;

6) установчі документи суб'єкта господарювання згідно із судовим рішенням визнано недійсними;

7) наявне судове рішення про ліквідацію суб'єкта господарювання - банкрута;

8) наявне судове рішення щодо припинення суб'єкта господарювання, що не пов'язане з банкрутством;

9) суб'єкт господарювання - фізична особа - підприємець померла, а також у разі оголошення такої особи померлою, визнання недієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності;

10) в контролюючих органах наявні відомості з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань щодо державної реєстрації припинення суб'єкта господарювання;

11) викрадено РРО;
12) змінено власника РРО;
13) наявне судове рішення про визнання недійсним договору оренди господарської одиниці.

2. Скасування реєстрації РРО на підставах, визначених у підпунктах 1, 11 та 12 пункту 1 цієї глави, здійснюється за заявою суб'єкта господарювання, а на підставах, визначених у підпунктах 2-10, 13 пункту 1 цієї глави, може здійснюватися за заявою суб'єкта господарювання або примусово за рішенням контролюючого органу за місцем реєстрації РРО.

Рішення про скасування реєстрації РРО оформлюється за формою № 5-РРО ([додаток 5](#)).

3. Заяву про скасування реєстрації суб'єкт господарювання подає до контролюючого органу за місцем реєстрації РРО.

Перед скасуванням реєстрації РРО його необхідно розпломбувати в ЦСО, з яким суб'єктом господарювання укладено договір про технічне обслуговування та ремонт РРО.

Разом із заявою про скасування реєстрації суб'єкт господарювання надає довідку ЦСО про розпломбування РРО (крім випадків установлення невідповідності конструкції та програмного забезпечення РРО документації виробника) та повертає контролюючому органу реєстраційне посвідчення.

Процедура розпломбування РРО в ЦСО за можливості проводиться і для РРО, щодо яких контролюючим органом прийнято рішення про примусове скасування реєстрації.

У разі викрадення РРО для скасування його реєстрації суб'єкт господарювання разом із заявою про скасування реєстрації надає копію відповідного документа органу поліції.

У заяві про скасування реєстрації зазначається спосіб отримання довідки про скасування реєстрації РРО за формою № 6-РРО ([додаток 6](#)) (далі - довідка про скасування реєстрації) (поштою або безпосередньо в контролюючому органі).

4. Посадова особа контролюючого органу протягом п'яти календарних днів з дня отримання заяви про скасування реєстрації, довідки ЦСО про розпломбування РРО та реєстраційного посвідчення або прийняття рішення контролюючого органу про скасування реєстрації РРО проводить скасування реєстрації РРО шляхом внесення реєстраційного запису до інформаційної системи ДФС та надає суб'єкту господарювання довідку про скасування реєстрації, що засвідчує скасування реєстрації РРО.

У разі якщо скасування реєстрації РРО було здійснено за рішенням контролюючого органу, копія довідки про скасування реєстрації направляється ЦСО, яким проводилося технічне обслуговування РРО.

ЦСО, включеному до системи подання податкових документів в електронному вигляді, контролюючим органом може бути надіслано повідомлення про скасування реєстрації РРО в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку.

5. Контролюючий орган за місцем реєстрації РРО не пізніше одного місяця з дня виникнення підстав для скасування реєстрації РРО, визначених у підпунктах 4-10 пункту 1 цієї глави, приймає рішення про скасування реєстрації РРО у разі, якщо суб'єктом господарювання не подано заяву про скасування реєстрації та такі підстави залишилися актуальними.

6. Контролюючий орган за місцем реєстрації РРО у випадках, передбачених підпунктами 2, 3 пункту 1 цієї глави, попереджає суб'єкта господарювання за місяць до настання терміну про необхідність проведення процедури скасування реєстрації РРО.

Скасування реєстрації РРО проводиться контролюючим органом не пізніше двох робочих днів з дня настання терміну виведення з експлуатації РРО.

7. Документи, визначені у цій главі, можуть бути подані та отримані відповідальною особою суб'єкта господарювання або самим суб'єктом господарювання - фізичною особою - підприємцем, а також через уповноважену особу за наявності документа, що посвідчує особу такого представника, та належним чином оформленої довіреності на проведення скасування реєстрації РРО.

III. Порядок застосування РРО

1. На території України у сферах, визначених Законом, дозволяється реалізовувати та застосовувати лише ті РРО вітчизняного та іноземного виробництва, які включені до

Державного реєстру РРО та конструкція і програмне забезпечення яких відповідають конструкторсько-технологічній та програмній документації виробника.

2. Порядок застосування РРО поширюється на РРО, які зареєстровані в установленому порядку.

3. РРО може застосовуватись тільки в тій господарській одиниці, яка зазначена в реєстраційному посвідченні, відповідно до сфери застосування, установленої Державним реєстром РРО, та за наявності договору про технічне обслуговування і ремонт РРО.

Застосування РРО, опломбованого засобами контролю ЦСО, з яким суб'єкт господарювання не уклав договору про технічне обслуговування та ремонт такого РРО, вважається порушенням встановленого порядку опломбування.

4. Суб'єкти господарювання, які використовують РРО для здійснення розрахункових операцій у готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, зобов'язані:

застосовувати РРО, включені до Державного реєстру РРО, з додержанням встановленого порядку їх застосування;

забезпечувати цілісність пломб та незмінність конструкції і програмного забезпечення РРО;

вводити в експлуатацію, проводити технічне обслуговування без порушення раніше здійсненого належним чином опломбування РРО, ремонтувати РРО через ЦСО в порядку, встановленому законодавством;

проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи РРО з роздрукуванням відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або у випадках, передбачених Законом, із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку розрахункових книжок;

подавати до контролюючих органів інформацію, визначену пунктом 7 статті 3 Закону, згідно з Порядком передачі;

зберігати в господарській одиниці останню використану та поточну розрахункову книжку, що використовується на період виходу з ладу РРО, здійснення його ремонту або у разі тимчасового (але не більше 7 робочих днів) відключення електроенергії;

видавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, розрахунковий документ встановленої форми на повну суму проведеної операції;

у разі незастосування РРО у випадках, визначених Законом, проводити розрахунки з використанням книги ОРО та розрахункової книжки з додержанням встановленого порядку їх ведення, крім випадків, коли ведеться облік через електронні системи прийняття ставок, що контролюються в режимі реального часу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;

у кінці робочого дня (зміни) друкувати на РРО (за виключенням автоматів з продажу товарів (послуг)) фіскальні звітні чеки у разі здійснення розрахункових операцій;

друкувати або створювати в електронній формі на РРО (за виключенням автоматів з продажу товарів (послуг)) контрольні стрічки і забезпечувати їх зберігання протягом трьох років;

проводити розрахункові операції через РРО з використанням режиму попереднього програмування найменування, цін товарів (послуг), обліку їх кількості та розміру (ставки) податків та зборів, встановлених чинним законодавством;

забезпечувати відповідність сум готівкових коштів на місці проведення розрахунків сумі коштів, яка зазначена в денному звіті РРО, а у випадку використання розрахункової книжки - загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня;

надавати покупцю товарів (послуг) чек, за його вимогою - накладну або інший письмовий документ, що засвідчує передання права власності на них від продавця до покупця, з метою виконання вимог Закону України "Про захист прав споживачів";

друкувати Х-звіти, Z-звіти та інші документи, що передбачені документацією на РРО, відповідно до законодавства;

здійснювати підрахунок готівкових коштів на місці проведення розрахунків під час перевірки господарської одиниці на вимогу посадової особи контролюючого органу;

зберігати на місці проведення розрахунків реєстраційне посвідчення та останню довідку про опломбування РРО або їх копії;

у разі виявлення несправностей РРО, а також пошкодження засобів контролю протягом робочого дня, коли виявлено несправності чи пошкодження, письмово або засобами електронного зв'язку в довільній формі повідомити ЦСО, а також протягом двох робочих днів після дня виявлення несправностей чи пошкодження письмово або засобами електронного зв'язку в довільній формі повідомити про це контролюючий орган, у якому суб'єкт господарювання зареєстрований як платник податків.

5. Реєстрація продажу (повернення) товарів, надання послуг, отримання (повернення) коштів через РРО проводиться одночасно з розрахунковою операцією. Розрахунковий документ на повну суму проведеної операції видається особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї. Розрахункова операція вважається проведеною через РРО, якщо дані про її обсяги введені в режимі реєстрації.

6. Внесення чи видача готівки з місця проведення розрахунків повинні реєструватись через РРО з використанням операцій "службове внесення" та "службова видача", якщо такі внесення чи видача не пов'язані з проведенням розрахункових операцій. Крім того, операція "службове внесення" використовується для реєстрації суми готівки, яка зберігається на місці проведення розрахунків на момент реєстрації першої розрахункової операції, що проводиться після виконання Z-звіту.

7. Реєстрація видачі коштів у разі повернення товару (відмови від послуги, прийняття цінностей під заставу, виплати виграшів у державні лотереї та в інших випадках) або скасування помилково проведеної через РРО суми розрахунку здійснюється шляхом реєстрації від'ємної суми.

Якщо алгоритм роботи РРО не забезпечує окремого накопичення у фіскальній пам'яті від'ємних сум розрахунків:

дозволяється реєструвати видачу коштів (скасування помилкової суми) за допомогою операції "службова видача";

забороняється реєструвати через РРО від'ємні суми з використанням операції "сторно".

8. Якщо сума коштів, виданих при поверненні товару чи рекомпенсації раніше оплаченої послуги, перевищує 100 гривень, матеріально відповідальна особа господарської одиниці або особа, яка безпосередньо здійснює розрахунки, повинна скласти акт про видачу коштів. В акті необхідно зазначити дані документа, що встановлює особу покупця, який повертає товар (відмовляється від послуги), відомості про товар (послугу), суму виданих коштів, номер, дату і час видачі розрахункового документа, який підтверджує купівлю товару (отримання послуги).

Такий самий акт складається при скасуванні помилково проведеної через РРО суми розрахунку. В акті вказуються дані про помилкову суму та реквізити розрахункового документа. Акти про видачу коштів та акти про скасування помилково проведеної через РРО суми розрахунку передаються до бухгалтерії суб'єкта господарювання і зберігаються протягом трьох років. У разі відсутності у суб'єкта господарювання бухгалтерії зазначені акти підклеюються до останньої сторінки відповідної книги ОРО.

9. У разі незабезпечення ЦСО гарантійного ремонту РРО не пізніше сьомого робочого дня з дня передачі в ремонт РРО ЦСО зобов'язаний ввести в експлуатацію належним чином зареєстрований на суб'єкта господарювання резервний РРО.

10. Якщо на період виходу з ладу РРО або в разі відключення електроенергії розрахункові операції проводяться з використанням книги ОРО та розрахункової книжки, після встановлення відремонтованого (резервного) РРО або відновлення постачання електроенергії необхідно провести через РРО суми розрахунків за час роботи з використанням розрахункової книжки, а також відповідно до контрольної стрічки (у випадку обнулення оперативної пам'яті) - за час роботи, що передував виходу РРО з ладу або відключенню електроенергії, окремо за кожною ставкою податку на додану вартість, акцизного податку або іншого податку (збору), після чого слід виконати Z-звіт. За потреби виконується операція "службове внесення" на суму готівки, що зберігається на місці проведення розрахунків.

11. Вимоги щодо створення контрольної стрічки в електронній формі у РРО та модемів для передачі даних затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08 жовтня 2012

року № 1057 "Про затвердження Вимог щодо створення контрольної стрічки в електронній формі у реєстраторах розрахункових операцій та модемів для передачі даних та Порядку передачі електронних копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків реєстраторів розрахункових операцій дротовими або бездротовими каналами зв'язку до органів державної податкової служби", зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 жовтня 2012 року за № 1743/22055.

<p>Директор Департаменту податкової, митної політики та методології бухгалтерського обліку</p>	<p>Ю.П. Романюк</p>
--	----------------------------